

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Knipoog te OLEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 9233

Instelling Vrije Basisschool - De Knipoog

Directeur Guy VERREZEN

Adres Stationsstraat 1 - 2250 OLEN

Telefoon 014-22.03.90

Fax 014-22.03.90

E-mail directie@vbsdeknipoog.be

Website www.nete-en-wimp.be/knipoog

Bestuur van de instelling VZW KOBZ Zuiderkempem

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap Nete en Wimp

Adres Streepstraat 2 - 2200 MORKHOVEN

CLB Vrij CLB Kempen

Adres Hellekensstraat 2_A - 2200 HERENTALS

Dagen van het doorlichtingsbezoek 25-04-2017, 27-04-2017, 28-04-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-04-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 17-05-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Yvan AMEYE

Teamleden Ilse DE VOLDER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek	9
3.1.1.4 Kleuteronderwijs: vaststellingen muzische vorming, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	12
3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij	14
3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	14
3.1.1.8 Lager onderwijs: vaststellingen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Deskundigheidsbevordering	20
4.2 Leerbegeleiding.....	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	26
6.1 Wat doet de school goed?	26
6.2 Wat kan de school verbeteren?	27
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	28
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	28

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Vrije Basisschool De Knipoog in Olen, een gemeente in de buurt van Herentals. Deze school ligt in het centrum van het dorp en bestaat uit een kleuter- en een lagere afdeling. De kenmerken van de leerlingenpopulatie zijn een weerspiegeling van de plaatselijke bevolking, die uit verschillende sociale klassen bestaat. Een ervaren directeur staat samen met een geëngageerd leerkrachtenteam in voor het onderwijs. Zowel de teamleden als de leerlingen voelen zich goed op deze school.

In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 18 april 2017 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om met de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om met de leerlingen de eindtermen voor muzische vorming, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het erkenningsonderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat het team van de kleuterafdeling met de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor de leergebieden muzische vorming, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek in voldoende mate nastreeft. De leerplandoelen vormen een functioneel referentiekader voor de planning van de activiteiten en de bewaking van het aanbod. Het onderwijsaanbod is grotendeels volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd. De kleuteronderwijzers integreren de activiteiten in thema's die aansluiten bij de leef- en beleavingswereld van de kleuters. Ze creëren een krachtige leeromgeving waarbinnen ze de kleuters veel ontwikkelingskansen geven. In de rijk ingerichte speel- en werkhoeven bieden ze de kleuters een veelheid aan kansen om hun leefwereld te verkennen door te exploreren, te experimenteren, te ontdekken en te onderzoeken. Vanuit de thematische benadering realiseren ze waardevolle muzische activiteiten waarbij de kleuters experimenteren met verschillende materialen en technieken en rijke kansen krijgen om zich creatief te uiten. De kleuteronderwijzers volgen de vorderingen van de kleuters systematisch op. Een betere afstemming van de observaties en evaluaties op de leerplandoelen vormt nog een werkpunt.

Het erkenningsonderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat de leerlingen van de lagere afdeling de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate bereiken. De onderwijzers voorzien waardevolle muzische activiteiten en realiseren een zeker evenwicht tussen de verschillende domeinen. Door middel van gevarieerde activiteiten, werkvormen, materialen en technieken krijgen de leerlingen ruime kansen om zich creatief en expressief te uiten. De onderwijzers maken evenwel weinig afspraken met elkaar waardoor een transparante opbouw over de verschillende klassen heen slechts in beperkte mate is gegarandeerd. Ze volgen de vorderingen van de leerlingen voor de verschillende domeinen van muzische vorming niet systematisch op.

Voor de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek bereikt het team van de lagere afdeling met de leerlingen de eindtermen in voldoende mate. De onderwijzers baseren zich op een onderwijsleerpakket voor een evenwichtig, gradueel opgebouwd en volledig aanbod. Ze vullen dit verder aan met waardevolle projecten vanuit eigen keuzes of op basis van mogelijkheden die zich aanbieden. Daarbij hebben ze weinig doelgerichte aandacht voor het bewaken van de verticale opbouw doorheen de lagere school om hiaten en overlappingsen te vermijden. De mate waarin de onderwijzers vertrekken vanuit de omringende realiteit en aan de leerlingen kansen geven om zelf te onderzoeken, te exploreren, te experimenteren, vaardigheden te ontwikkelen en gepaste attitudes te verwerven, verschilt van klas tot klas. Meerdere onderwijzers hanteren in toenemende mate activerende werk- en organisatievormen die de actieve betrokkenheid van de leerlingen stimuleren en hen de gelegenheid geven om met elkaar problemen te onderzoeken en oplossingen te bedenken. De evaluatiepraktijk is vooral kennisgericht en geeft een eenzijdig en onvolledig beeld over de vorderingen van de leerlingen.

Tijdens de doorlichting onderzocht de onderwijsinspectie de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding. Het schoolteam beschikt over een visie op leerbegeleiding gebaseerd op het zorgcontinuüm en de principes van handelingsgericht werken. Het concretiseerde deze visie niet in operationele doelen op leerling-, leerkracht- en schoolniveau. Doordat het schoolteam de maatregelen om tegemoet te komen aan de noden van de leerlingen niet uitwerkt vanuit vooraf bepaalde en geconcretiseerde doelen, is het moeilijk om het effect ervan na te gaan en, indien nodig, bij te sturen. Door de vele wisselingen binnen de zorgondersteuners vormt het een uitdaging om de nodige expertise op te bouwen om de kwaliteit van de leerbegeleiding verder te optimaliseren.

De onderwijsinspectie onderzocht eveneens de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering. De teamleden krijgen kansen tot nascholing maar een duidelijke samenhang vanuit een doordachte visie ontbreekt. Op schoolniveau zijn operationele doelen niet geëxpliciteerd maar impliciet aanwezig in de gekozen teamgerichte nascholingen. De individuele nascholingen die leerkrachten volgen, vertonen weinig samenhang en missen een planmatige aanpak. Het schoolteam laat kansen liggen om de eigen onderwijspraktijk grondig te evalueren. Hierdoor zijn de nascholingsinitiatieven in beperkte mate afgestemd op de noden van de kinderen en de behoeften van de teamleden. De implementatie van geleerde vaardigheden en inzichten is vrijblijvend waardoor het rendement wisselend is.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat de ervaren directeur veel belang hecht aan ontwikkelingsdynamiek in de school en aan eigenaarschap van de teamleden. Vanuit een groot vertrouwen krijgen de leerkrachten autonomie om kwaliteitsvol onderwijs volgens eigen inzichten en ervaring invulling te geven. Het vormt een uitdaging om via opvolging van teamleden en coaching tot op de klasvloer gelijkgericht denken en handelen te ondersteunen en bij te sturen waar nodig. De aandacht voor een doelgerichte interne kwaliteitszorg blijft beperkt. Het schoolteam heeft geen traditie om systematisch outputgegevens te verzamelen en op basis daarvan concrete en bindende afspraken te maken om de onderwijskwaliteit op school- en klasniveau duurzaam te verbeteren.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school een dynamisch risicobeheersingsbeleid voert. Ze draagt op een systematische wijze zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de omgeving waarin ze leerlingen onderwijs en begeleiding aanbiedt. Ze volgt systematisch tekorten op en voert de nodige acties uit. Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert. Het schoolteam respecteert eveneens de geselecteerde overige regelgeving.

De onderwijsinspectie sluit de doorlichting af met een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' en voor 'de overige erkenningsvoorwaarden'. De onderwijsinspectie formuleert voor zowel de kleuter- als de lagere afdeling een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor de leergebieden muzische vorming en mens en maatschappij en wetenschappen en techniek. De onderwijsinspectie vertrouwt op het engagement en de ontwikkelingsdynamiek van het schoolteam om kwaliteitsvol onderwijs te blijven garanderen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- muzische vorming
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

- muzische vorming
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Het team van de kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers verzekeren binnen de themawerking een doelgericht, breed en volledig onderwijsaanbod. De kleuters krijgen doorheen de schooldag gevarieerde muzische impulsen waarbij ze kunnen exploreren en experimenteren en via allerhande impressies vorm kunnen geven aan gevoelens, ervaringen en belevingen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

Het team van de kleuterafdeling streeft bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate na. De leerplandoelen vormen een functioneel referentiekader voor de planning van de activiteiten en de bewaking van het aanbod. Het evenwicht tussen de verschillende domeinen en de volledigheid van het aanbod zijn grotendeels gegarandeerd. De kleuteronderwijzers integreren het aanbod in thema's die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

Het team van de kleuterafdeling streeft bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate na. De leerplandoelen vormen een functioneel referentiekader voor de planning van de activiteiten en de bewaking van het aanbod. Het evenwicht tussen de verschillende domeinen en de volledigheid van het aanbod zijn grotendeels gegarandeerd. De kleuteronderwijzers integreren het aanbod in thema's die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters.

3.1.1.4 Kleuteronderwijs: vaststellingen muzische vorming, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum	Het team van de kleuterafdeling investeerde de voorbije schooljaren in
Onderwijsaanbod	doelgericht werken. De verkenning van de leerplannen en de bewuste
<i>Referentiekader</i>	verschuiving van versnipperde ontwikkelingsaspecten naar effectieve
<i>Planning</i>	leerplandoelstellingen werpt zijn vruchten af. Dit brengt vernieuwing en meer
<i>Evenwichtig en volledig</i>	doelgerichtheid in de werking. Alle kleuteronderwijzers hanteren de
<i>Samenhang</i>	leerplannen als referentiekader bij de doelenselectie en de planning van het
<i>Brede harmonische vorming</i>	onderwijsleeraanbod. Ze voorzien in een evenwichtig en samenhangend
<i>Actief leren</i>	aanbod met aandacht voor een verticale opbouw. De verschillende domeinen
	van de leergebieden muzische vorming, wetenschappen en techniek en mens
	en maatschappij komen geregeld aan bod.

Binnen gevarieerde thema's zorgen de kleuteronderwijzers voor een onderwijsaanbod dat afgestemd is op de leef- en beleavingswereld van de kleuters. De keuze van de thema's gebeurt op basis van de jaarkring of sluit aan bij de interesses of de leefwereld van de kleuters. Geregeld krijgen de kleuters inspraak bij de invulling van de thema's. De meeste kleuteronderwijzers visualiseren het lopende thema in het klasbeeld. Door hoekenverrijking, boeken, prenten, foto's, concrete materialen en ondersteunende attributen accentueren en verlevendigen ze het thema en creëren ze voor de kleuters mogelijkheden om zich optimaal in te leven.

De thematische aanpak bevordert de horizontale samenhang tussen de verschillende leergebieden. Op schoolniveau maakt het team van de kleuterafdeling afspraken om een gradueel opgebouwd onderwijsaanbod over de verschillende leeftijdsgroepen heen te verzekeren. De kleuteronderwijzers voorzien in een doorgaande lijn voor de aanwezige kalenders en pictogrammen. Ze maakten nog geen afspraken over de verticale samenhang van de verschillende hoeken. Binnen de leeftijdsgroepen voorzien de meeste kleuteronderwijzers geregeld in een gedifferentieerd aanbod.

De meeste kleuteronderwijzers creëren binnen het hoekenwerk rijke en uitdagende speelleersituaties met een diversiteit aan materialen. De kleuters krijgen hierdoor kansen om al handelend werkelijkheidsgerichte en muzische ervaringen op te doen. Allerlei originele activiteiten zorgen voor muzische impressie- en expressiemomenten. Muzische accenten verlevendigen en stroomlijnen het dagverloop. Via een variatie aan materialen, vormgevingen en technieken krijgen de kleuters kansen om hun eigen gevoelens, fantasieën en ideeën creatief vorm te geven. Het beschouwende proces waarbij kleuters kwaliteitsvol reflecteren en communiceren over eigen muzische uitingen en die van anderen, komt in de meeste leeftijdsgroepen aan bod.

De kleuteronderwijzers hebben aandacht voor (waarnemings)activiteiten waarbij ze de kleuters doelbewust stimuleren om via een explorerende en experimenterende aanpak de omgeving te verkennen. De begeleidingsstijl van de kleuteronderwijzers daagt de kleuters uit om te handelen, te onderzoeken en ervaringen op te doen met levensechte materialen.

De kleuters krijgen ruime kansen tot actief en zelfstandig leren waarbij de kleuteronderwijzers doelgericht aandacht besteden aan een brede harmonische vorming. De gezamenlijke projecten en themaweken bieden extra muzische impulsen. De culturele uitstappen en leerwandelingen die de kleuteronderwijzers geregeld organiseren, ondersteunen het werkelijkheidsnabije leren.

De kleuteronderwijzers besteden aandacht aan de ontwikkeling van de zelfsturing. Ze geven de kleuters voldoende kansen om zelf verantwoordelijkheid op te nemen om taken uit te voeren, onder meer aan de hand van een gradueel opgebouwd takenbord.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i>	De kleuteronderwijzers beschikken over een rijk assortiment aan spel-, ontwikkelings-, knutsel- en verkleedmaterialen. Het materiaalenaanbod is gevarieerd en uitdagend en biedt de kleuters rijke leer- en ontwikkelingskansen. Bepaalde ontwikkelingsmaterialen wenden de kleuteronderwijzers efficiënt aan door ze op functionele wijze ter beschikking te stellen aan elkaar.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De kleuteronderwijzers volgen de ontwikkeling van de kleuters op vanuit observaties, die ze koppelen aan de verschillende ontwikkelingsaspecten volgens een koepeligen referentiekader. De observaties van de kleuteronderwijzers krijgen een plaats in het digitale kindvolgsysteem. Er is geen doelgerichte afstemming tussen deze observaties en de vooropgestelde leerplandoelstellingen in het onderwijsaanbod. De kleuteronderwijzers geven aan dat een betere afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen een prioritair werkpunt is. Het gebrek aan doelgerichtheid leidt tot vage evaluatiecriteria, wat resulteert in te weinig gerichte bijsturing van het onderwijsaanbod en de leerbegeleiding. Het kindvolgsysteem heeft vooral een signaalfunctie, gericht op een eventuele verdere analyse van de ontwikkelingsproblemen in samenwerking met het zorgteam. Om de voortgang van de kleuters na te gaan, maken de kleuteronderwijzers van de oudste kleuters naast de observaties ook gebruik van gestandaardiseerde tests. Deze testresultaten leiden tot diverse interventies binnen de brede basiszorg of de verhoogde zorg.

Begeleiding Het team van de kleuterafdeling hecht veel belang aan het welbevinden van de
Leerbegeleiding kleuters. Een stimulerend pedagogisch klimaat waarin de kleuters zich veilig
Beeldvorming kunnen voelen, vormt de basis van de leerbegeleiding. De kleuteronderwijzers
Zorg hanteren een positieve en aanmoedigende onderwijsstijl waardoor de kleuters
kansen krijgen om vanuit hun eigen beleving ervaringen op te doen, te leren en
te ontwikkelen. Daarnaast verzekeren de kleuteronderwijzers de brede
basiszorg door kleuters die meer aankunnen of kleuters die minder sterk zijn
tijdens de reguliere klaswerking extra te ondersteunen. Voor bepaalde
activiteiten voorzien ze in differentiatie qua moeilijkheidsgraad, onder meer
aan de hand van het takenbord.

Binnen de verhoogde zorg voorzien de kleuteronderwijzers en de
zorgleerkracht remediërende acties om de ontwikkeling van de kleuters te
ondersteunen. Het schoolse karakter van deze acties houdt het risico in een
contextloze training te zijn van splintervaardigheden waarbij de bredere
ontwikkeling van vaardigheden niet voorop staat. De rijke interactie tussen
leerkracht en kleuter dreigt mede daardoor te versmallen tot het inoefenen van
woorden. De leerbegeleiding is dan onvoldoende geïntegreerd in een breder,
doelgericht en planmatig traject.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De onderwijzers bereiken met hun leerlingen de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. Ze hanteren het leerplan als referentiekader voor de planning van het aanbod. Ze bewaken de volledigheid en hebben aandacht voor een evenwichtig aanbod van de verschillende domeinen. Door middel van gevarieerde activiteiten, werkvormen, materialen en technieken krijgen de leerlingen ruime kansen om zich creatief en expressief te uiten.

Curriculum De teamleden van de lagere afdeling maakten recent een inhaalbeweging voor
Onderwijsaanbod het leergebied muzische vorming door het onderwijsaanbod systematisch in
Referentiekader kaart te brengen en af te toetsen aan het leerplan. Ze hanteren het leerplan als
Planning referentiekader voor de doelenselectie en de planning van het aanbod. De visie
Evenwichtig en volledig en de uitgangspunten van het leerplan en de stappen van het muzisch proces
Samenhang zijn voor de meeste onderwijzers een houvast bij de uitwerking van de
Brede harmonische vorming activiteiten. Door middel van gevarieerde werkvormen, materialen en
Actief leren technieken krijgen de leerlingen kansen om zich creatief en expressief te uiten.

De meeste onderwijzers hebben bij de planning van het muzisch aanbod
aandacht voor een evenwichtig aanbod van de verschillende domeinen. Ze
bewaken voor de eigen klas de doelen van de domeinen beeld, muziek, drama
en bewegingsexpressie. Sommige onderwijzers integreren geregeld meerdere
muzische domeinen in dezelfde activiteit. De onderwijzers hebben geen zicht
op het aanbod van de leerkracht lichamelijke opvoeding voor een aantal doelen
van bewegingsexpressie. Sommige onderwijzers hebben weinig doelgerichte
aandacht voor het domein media en verenigen dit tot ICT-gebruik.

De onderwijzers baseren zich op diverse bronnenmaterialen om de lessen muzische vorming uit te werken. Ze bepalen autonoom de wijze waarop ze hun lessen invullen. Ze maken hierover weinig doelgerichte afspraken waardoor de graduele opbouw over de verschillende leerjaren heen niet is gegarandeerd. Recent brachten ze de gehanteerde werkvormen in kaart op schoolniveau waardoor ze zicht kregen op hiaten en overlappingsen. In welke mate er variatie is in materialen en technieken gingen ze nog niet na. Via informeel overleg hebben de onderwijzers op activiteitsniveau in enige mate zicht op elkaars muzische werking.

Ze maken wel afspraken met de eventuele parallelcollega en zoeken geregeld naar samenhang met de thema's die aan bod komen in de overige leergebieden. Ze besteden aandacht aan de integratie van sociale vaardigheden binnen de muzische activiteiten.

De meeste onderwijzers hebben aandacht voor de processen beschouwen en creëren bij de opbouw van activiteiten. Ze stimuleren de actieve betrokkenheid van de leerlingen en dagen hen uit om creatief te zijn en hun muzische talenten te ontwikkelen. Activiteit- en leerkrachtafhankelijk hebben ze gerichte aandacht voor de inbreng van de leerlingen en hun impressies. Sommige onderwijzers hebben moeite om binnen het muzisch proces een goede manier te vinden om de impressies vanuit de persoonlijke beleving van leerlingen te laten komen en hanteren nog een sterk leerkrachtgestuurde aanpak. De aandacht voor reflectie op het muzisch proces tijdens en na de activiteit is beperkt.

De culturele (buitenschoolse) uitstappen en de muzische projecten bieden een meerwaarde voor de muzische ontwikkeling van de leerlingen.

Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	Het team van de lagere afdeling beschikt over voldoende materialen voor de realisatie van de leerplandoelen binnen de verschillende domeinen. De meeste onderwijzers zetten de media-uitrusting te beperkt in voor het muzisch gebruik ervan.
Materieel beheer Infrastructuur	Een ruim klaslokaal met podium biedt extra kansen voor dramatisch spel en bewegingsexpressie. Een technieklokaal is goed uitgerust om beeldend te werken. Beide bieden een stimulerend klimaat voor de muzische activiteiten en vormen een extra troef.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De evaluatie van muzische vorming beperkt zich tot de observatie en beoordeling van een aantal attitudes. De beoordelingscriteria zijn niet transparant. De onderwijzers brengen de vorderingen van de leerlingen voor de verschillende domeinen van muzische vorming niet systematisch in kaart. Ze hebben geen aandacht voor de afstemming van de evaluaties op de leerplandoelen. De muzische talenten van de leerlingen maken geen deel uit van de beeldvorming in het leerlingvolgsysteem. Het schoolteam maakte geen werk van een gezamenlijk gedragen visie om de muzische kennis, vaardigheden en attitudes van de leerlingen op een evenwichtige en representatieve wijze in beeld te brengen. De onderwijzers hebben weinig zicht op passende evaluatievormen en op de aanbevelingen die het leerplan doet voor zowel proces- als productevaluatie.

Begeleiding	De aandacht voor het positief welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen staat in alle klassen centraal en vormt de basis voor de muzische ontwikkeling. Tijdens waardevolle muzische activiteiten creëren de onderwijzers een stimulerend pedagogisch klimaat waarbij ze de leerlingen kansen bieden om verschillende talenten aan bod te laten komen. Ze geven positieve feedback en moedigen de leerlingen aan om zich ongeremd muzisch te uiten. Doordat de verticale opbouw van het onderwijsaanbod en een doelgerichte, transparante evaluatie ontbreekt, hebben ze evenwel geen nauwkeurig beeld van de beginsituatie van de leerlingen. Hierdoor is de aandacht voor de muzische vorderingen van de leerlingen nog weinig doelgericht.
Leerbegeleiding	
<i>Beeldvorming Zorg</i>	

3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

Het team van de lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate. Het leerlingenwerk en het onderwijsaanbod wijzen op een doelgerichte aanpak waarbij alle domeinen aan bod komen. De onderwijspraktijk toont aan dat de onderwijzers in toenemende mate activerende werkvormen hanteren waarbij de leerlingen ruimte krijgen om actief te exploreren en te experimenteren.

3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

Het team van de lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate. Het leerlingenwerk en het onderwijsaanbod wijzen op een doelgerichte aanpak waarbij alle domeinen aan bod komen. De onderwijspraktijk toont aan dat de onderwijzers in toenemende mate activerende werkvormen hanteren waarbij de leerlingen ruimte krijgen om actief te exploreren en te experimenteren.

3.1.1.8 Lager onderwijs: vaststellingen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum	Het schoolteam kiest ervoor om de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek geïntegreerd aan te bieden onder de noemer wereldoriëntatie. De onderwijzers baseren zich op een onderwijsleerpakket als referentiekader voor de planning van het onderwijsaanbod. Ze vertrouwen op het onderwijsleerpakket voor een evenwichtig, gradueel opgebouwd en volledig aanbod, afgestemd op het leerplan. De onderwijzers hebben een grote autonomie in de manier waarop ze het onderwijsaanbod invullen. In de praktijk volgen ze grotendeels het onderwijsleerpakket. Ze passen een aantal lessen aan naar de omgeving van de school en vullen soms aan met eigen keuzes vanuit persoonlijke interesses of op basis van mogelijkheden die zich aanbieden. Dit aanvullend aanbod is doorgaans werkelijkheidsgericht met aandacht voor een brede harmonische ontwikkeling. Toch vormen de leerplannen hierbij zelden een referentiekader en heeft de doelgerichtheid ervan nog groeikansen.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

De meeste onderwijzers focussen vooral op het onderwijsaanbod van het eigen leerjaar en hebben weinig zicht op wat voorafgaat of wat volgt in het onderwijsaanbod van de andere leerjaren. Voor het aanvullend aanbod maakt het team van de lagere afdeling geen afspraken op schoolniveau om de leerinhouden op elkaar af te stemmen. Het heeft weinig doelgerichte aandacht voor de verticale opbouw van het onderwijsaanbod doorheen de lagere school om hiaten en overlappingsen te vermijden. De meeste onderwijzers hebben oog voor de horizontale samenhang tussen de domeinen van mens en maatschappij en wetenschappen en techniek en de andere leergebieden. Sommigen hanteren veeleer een meer eenzijdige cursorische benadering. Alle onderwijzers hebben doelgerichte aandacht voor de integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, sociale vaardigheden en ICT.

De mate waarin de onderwijzers vertrekken vanuit de omringende realiteit en de leerlingen kansen geven om zelf te onderzoeken, te exploreren, te experimenteren, vaardigheden te ontwikkelen en gepaste attitudes te verwerven, verschilt van klas tot klas. In enkele klassen overheerst een vrij eenzijdige focus op kennisoverdracht waarbij de leerlingen werkbladen invullen. Meerdere onderwijzers hanteren in toenemende mate activerende werk- en organisatievormen die de actieve betrokkenheid van de leerlingen stimuleren. Ze bieden ruimte voor initiatief en persoonlijke inbreng van de leerlingen en bevorderen de samenwerking waarbij de leerlingen kansen krijgen om te leren door in interactie te gaan met elkaar.

De onderwijzers leveren waardevolle inspanningen om de inhouden rond verkeer te integreren in de praktijk. Voor projecten rond mondiale vorming werkt het schoolteam samen met diverse externe deskundigen. De (meerdaagse) uitstappen en de leerwandelingen verhogen de werkelijkheidswaarde van het onderwijsaanbod. Het team van de lagere afdeling investeert in praktische afspraken maar gerichte inhoudelijke afspraken om een doordachte gradatie en variatie aan leeruitstappen te verzekeren, ontbreken.

Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	Het team van de lagere afdeling beschikt over de vereiste basisuitrusting om de realisatie van de leerplandoelen mogelijk te maken. De beschikbare digitale borden vormen een meerwaarde en ondersteunen het werkelijkheidsgericht karakter van de lessen. De tijd- en ruimtekaders zijn in de verschillende klassen aanwezig. De functionaliteit ervan verschilt van klas tot klas. In sommige klassen zijn deze weinig werkelijkheidsgericht en levensnabij geïllustreerd. De meeste onderwijzers besteden aandacht aan de actualiteit of actuele onderwerpen die de leerlingen boeien.
Materieel beheer Infrastructuur	Aantrekkelijke en ruime klaslokalen dragen bij tot het welbevinden van de leerlingen en het stimulerend pedagogisch leef- en leerklimaat. Het technieklokaal is goed uitgerust met materialen om te experimenteren. Het computerlokaal biedt kansen om informatie op te zoeken en te verwerken.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De evaluatiepraktijk voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek steunt vooral op schriftelijke toetsen. De onderwijzers passen de toetsen van het onderwijsleerpakket aan. Duidelijke evaluatiecriteria om de leerplandoelstellingen voor kennis, vaardigheden en attitudes te evalueren, ontbreken. Veelal peilen de toetsen sterk eenzijdig naar de kennis die de leerlingen hebben verworven. De mate waarin de leerlingen inzichten en vaardigheden verwerven, gaan ze niet systematisch na. Gerichte observaties gebeuren slechts sporadisch door enkele onderwijzers. De evaluatie van deze leergebieden is weinig evenwichtig en niet representatief voor de totaliteit van het onderwijsaanbod. Het team van de lagere afdeling beschikt niet over duidelijke afspraken over de manier waarop een kwaliteitsvolle evaluatie van deze leergebieden gebeurt. Het heeft geen visie op breed evalueren. Het wendt de suggesties voor evaluatie uit het leerplan niet aan in de evaluatiepraktijk.

In het leerlingvolgsysteem is geen informatie over de talenten, de interesses of de vorderingen van de leerlingen ten aanzien van mens en maatschappij en wetenschappen en techniek opgenomen. Bijsturingen van het onderwijsleerproces op leerlingenniveau op basis van de analyse van de toetsresultaten of de evaluaties gebeuren voor deze leergebieden nog te weinig.

De leerlingen van het vierde en het zesde leerjaar participeren doorgaans aan de netgebonden eindtoets. Wegens omstandigheden ging dit de voorbije twee schooljaren niet door. Het doelgericht gebruik van de evaluatieresultaten met het oog op de bijsturing van het onderwijsleeraanbod op klasniveau of de optimalisering ervan op schoolniveau gebeurde niet.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

In de meeste klassen richt de evaluatie zich in de eerste plaats op de rapportering. Voor het totaal van de leergebieden geeft het rapport - volgens de vroegere benaming 'wereldoriëntatie' - een algemene totaalscore weer. Een meer diepgaande terugkoppeling voorziet het rapport niet. Een kwalitatieve analyse met relevante informatie over de mate waarin de leerling de vooropgestelde doelen bereikte, ontbreekt. Daardoor is het voor ouders en externen onduidelijk in welke aspecten van wereldoriënterend onderwijs de leerling veeleer sterk of zwak is.

Begeleiding De beeldvorming voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek
Leerbegeleiding blijft grotendeels beperkt tot de toets- en rapportcijfers. De beginsituatie van
Beeldvorming de leerlingen vormt geen uitgangspunt voor het onderwijsaanbod. De
Zorg onderwijzers vertrouwen erop dat de leerlingen de doelstellingen van de
 voorgaande leerjaren bereiken. Dit bevat het risico dat het onderwijsaanbod
 niet optimaal aansluit bij de al verworven voorkennis, wat zeker voor zwakkere
 leerlingen moeilijkheden kan opleveren.

De onderwijzers creëren een stimulerend pedagogisch klimaat als basis voor de
 leerbegeleiding van mens en maatschappij en wetenschappen en techniek. Ze
 geven de leerlingen positieve feedback bij de realisatie van opdrachten en
 creëren kansen zodat de leerlingen van en met elkaar kunnen leren. De
 onderwijzers houden intuïtief rekening met het ontwikkelingstempo en de
 individuele mogelijkheden van de leerlingen. Voor sterkere leerlingen of
 leerlingen met bijzondere noden voorzien ze soms in ad hoc differentiatie bij
 het aanbod en de evaluatie.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Op basis van het onderzoek ter plaatse tijdens de doorlichting en de analyse van de documenten is er
 voldoende garantie dat de instelling voldoet aan de erkenningsvoorwaarde voor de bewoonbaarheid,
 veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving. De ervaren lokale preventieadviseur beschikt over een
 degelijk geconcretiseerd globaal preventieplan en een bijbehorend jaarlijks actieplan dat uitmondt in een
 dynamisch risicobeheersingsbeleid. Op systematische wijze gebeuren controles, risicoanalyses en
 noodzakelijke aanpassingen. De voorziene renovatiewerken van onder meer het sanitair zijn hiervan een
 mooi voorbeeld.

Rekening houdend met de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, krijgt de
 school een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 Het schoolbestuur blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de veiligheid van het personeel, de kleuters en
 de leerlingen.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De initiatieven die het schoolteam neemt om de eigen deskundigheid te verhogen, gebeuren niet vanuit een doordachte gemeenschappelijk gedragen visie. Het schoolteam heeft geen transparante nascholingsplanning waarmee het zijn professionaliseringsbeleid concretiseert vanuit vooropgestelde afgelijnde doelstellingen en acties. Op schoolniveau zijn de operationele doelen niet geëxpliciteerd maar impliciet zijn ze aanwezig in de gekozen teamgerichte nascholingen. De inhouden van pedagogische studiedagen zijn gekoppeld aan schoolprioriteiten. Deze prioriteiten zijn gebaseerd op aangevoelde noden van het schoolteam, maar niet op een grondige behoefteanalyse op onderwijskundig vlak. De individuele nascholingen die leerkrachten volgen, vertonen weinig samenhang en missen een planmatige aanpak. De directeur voert soms doorloopbezoeken uit, maar slechts zelden systematische klasbezoeken. Enkel bij nieuwe personeelsleden doet de directeur systematische klasbezoeken met terugkoppeling. Die nabesprekingen bevatten weinig doelgerichte stimulansen tot individuele nascholing die aansluit bij persoonlijke noden. Ze geven ook geen aanleiding tot coaching van individuele teamleden en opvolging van werkpunten tot op de klasvloer.
- Ondersteuning** De teamleden geven aan voldoende geïnformeerd te zijn over het nascholingsaanbod van diverse instanties. De directeur stimuleert teamleden om externe individuele nascholing te volgen. De verantwoordelijkheid of zij hierop ingaan, ligt echter bij de teamleden zelf. Meerdere teamleden volgden de afgelopen jaren geen externe nascholing om zich onderwijskundig te professionaliseren. Bij degenen die dit wel deden, sluiten de nascholingen vaak aan bij persoonlijke interesses. Het gaat om een variatie aan onderwerpen die niet zijn verbonden met schoolprioriteiten. De zorgcoördinator neemt deel aan de bijeenkomsten van de scholengemeenschap. Onderwijskundige werkgroepen waarbij de teamleden pedagogisch-didactische onderwerpen bespreken of waarbij ze activiteiten of thema's uitwerken zijn veeleer beperkt. De personeelsvergaderingen handelen vooral over praktisch-organisatorische aspecten van de schoolwerking of zorgen voor informatiedoorstroming. Het vele spontane informeel overleg tussen teamleden, zeker tussen parallelklassen, is ondersteunend voor het leren van elkaar. Hospiteren of doelgerichte collegiale consultatie benut het schoolteam zelden. In de school heerst wel een open en veilige cultuur die nodig is als basis om elkaar te inspireren en te motiveren tot professionalisering.

- Doeltreffendheid** Het schoolteam onderzoekt de kwaliteit en de doeltreffendheid van de deskundigheidsbevordering vrijwel niet. Het onderzoekt niet stelselmatig de impact van gezamenlijke en individuele nascholingen op de eigen deskundigheid of die van het schoolteam om deze na evaluatie te verankeren in de schoolwerking. De implementatie van geleerde vaardigheden en inzichten behoort tot de exclusieve verantwoordelijkheid van de individuele leerkracht. Doordat het schoolteam vooraf niet vastlegt welke doelen het met zijn professionaliseringsinitiatieven beoogt, is het moeilijk om vast te stellen of alle acties die het onderneemt om de eigen deskundigheid te bevorderen, het gewenste effect opleveren.
- Ontwikkeling** In de school heerst een positieve ontwikkelingsdynamiek. Het hechte kleuterteam heeft een sterk zelfsturend vermogen om vanuit werkplekleren en gerichte begeleiding de werking systematisch te optimaliseren. De teamleden van de lagere afdeling maakten recent een opmerkelijke inhaalbeweging. Het schoolteam gaat op een aantal nieuwe ontwikkelingen in, maar dit blijft vaak te vrijblijvend. Een gebrek aan planmatige aanpak en opvolging tot op de klasvloer zorgt voor een weinig gestroomlijnde optimalisering van leergebieden of deelaspecten van de schoolwerking. De meeste teamleden staan evenwel open voor onderwijsvernieuwingen en nemen op eigen tempo en volgens de eigen deskundigheid nieuwe methodieken of materialen op in hun klaswerking. Het aanwenden van de deskundigheidsbevordering als middel tot kwaliteitsontwikkeling heeft nog groeikansen.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** Het schoolteam heeft zijn visie op leerbegeleiding geëxpliciteerd vanuit de verschillende fasen van het zorgcontinuüm en de principes van handelingsgericht werken. Het concretiseert deze visie niet in operationele doelen op leerling-, leerkracht- en schoolniveau die duidelijk aangeven wat het schoolteam met de leerbegeleiding beoogt en wat de verwachtingen zijn om een brede zorg in de klaspraktijk te realiseren. Impliciet proberen de teamleden tegemoet te komen aan de specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften van kinderen in het algemeen en van bepaalde risicogroepen in het bijzonder. Ze creëren een veilig pedagogisch klimaat met aandacht voor een positief zelfbeeld en een zorgzame onderlinge relatie tussen leerkrachten en kinderen. De doelgerichte en planmatige aanpak van zorginitiatieven om tegemoet te komen aan de noden van de leerlingen heeft nog groeipotentieel.

- Ondersteuning** Het schoolteam bouwde structuren uit om de leerbegeleiding te ondersteunen. De zorgcoördinator stuurt de zorgwerking aan. Voor een beperkt aantal lestijden kunnen klasleerkrachten een beroep doen op de ondersteuning van een zorgleerkracht. De overige lestijden om de zorgwerking te ondersteunen, wendt het schoolteam aan om kleinere klasgroepen te organiseren. Dit betekent dat de klasleerkrachten grotendeels zelf verantwoordelijk zijn voor zowel de brede basiszorg als de verhoogde zorg. Zij dienen hiertoe over de nodige deskundigheid te beschikken om alle leerlingen maximale leer- en ontwikkelingskansen te geven. Klas- en leerkrachtafhankelijk zijn er kwalitatieve verschillen in de concretisering van de leerbegeleiding. De leerbegeleiding focust vooral op extra ondersteuning op leerlingenniveau. Voorbereidingen van multidisciplinair overleg (MDO) en verslaglegging van overleg over een leerling krijgen vorm in het digitaal leerlingendossier. Op leerkrachtniveau ondersteunt het zorgteam door samen op zoek te gaan naar mogelijke oplossingen voor gesignaleerde problemen. Het schoolteam investeert in een kwaliteitsvolle samenwerking met het CLB, met externe hulpverleners en met ouders.
- Doeltreffendheid** De leerkrachten evalueren de acties op leerlingenniveau en bespreken op het zorgoverleg of de geboden ondersteuning effect heeft. Doordat de acties vooral inspelen op momentane noden is deze evaluatie veeleer fragmentarisch. Het schoolteam gaat de doeltreffendheid van de zorginitiatieven op leerkrachten- en schoolniveau niet na. Tijdens personeelsvergaderingen bespreken de leerkrachten af en toe bepaalde aspecten van de zorgwerking, maar een kritische reflectie over de meerwaarde en de effecten van de genomen initiatieven met het oog op een efficiënte leerbegeleiding gebeurt zelden. De beperkte doelgerichtheid van de maatregelen maakt het moeilijk om de leerbegeleiding te evalueren, het effect na te gaan en doelgericht bij te sturen.
- Ontwikkeling** Het schoolteam is zich bewust van de nood aan ontwikkeling voor de realisatie van een kwaliteitsvolle leerbegeleiding. Heel wat teamleden hanteren eerder traditionele onderwijstheorieën die ze te weinig aftoetsen aan hedendaagse onderwijskundige inzichten. De teamleden staan open voor nieuwe ontwikkelingen en zijn bereid om bij te leren. Met de nascholingen over differentiatie wil het schoolteam sterker inspelen op nieuwe inzichten en verwachtingen en doet het waardevolle inspanningen om deze binnen de schoolwerking een plaats te geven. Door de vele wisselingen binnen de zorgondersteuners en teamleden vormt het een uitdaging om de nodige expertise doelgericht op te bouwen om de kwaliteit van de leerbegeleiding systematisch verder te optimaliseren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Een ervaren directeur geeft richting aan het beleid en stuurt een geëngageerd leerkrachtenteam aan. Hij beoogt een participatief beleid in samenwerking met een beleidsteam, bestaande uit de zorgcoördinator en een kleuteronderwijzer, en een aantal werkgroepen. De directeur ziet het als zijn voornaamste taak om ervoor te zorgen dat de school in ontwikkeling blijft. Op basis van aangevoelde noden en door te luisteren naar de teamleden stelt hij prioriteiten voorop. Hij geeft de teamleden verantwoordelijkheid en eigenaarschap. De teamleden krijgen een grote autonomie om eigen voorstellen uit te werken. Vanuit een groot vertrouwen en geloof in de teamleden blijft de opvolging en de coaching van de leerkrachten veeleer beperkt. Dit maakt dat de vooropgestelde prioriteiten soms geen effectief en volledig implementatieproces doorlopen. Via geregeld formeel en informeel overleg en ad hoc doorloopbezoeken houdt de directeur voeling met wat er leeft op school. Gerichte klasbezoeken waarbij de teamleden feedback krijgen op hun pedagogisch-didactisch handelen, gebeuren zelden. Bij beginnende leerkrachten is een meer doorgedreven begeleiding en opvolging voorzien. De inzet en de betrokkenheid van de teamleden zorgen voor een positieve sfeer en een groeiende samenwerking binnen het schoolteam.

Visieontwikkeling Vanuit de visie op kwaliteitsvol basisonderwijs van de onderwijskoepel ontwikkelde het schoolteam het eigen pedagogisch project. Het schoolteam heeft weinig traditie om zelf een visie op belangrijke ondersteunende onderwijsprocessen te expliciteren. Er zijn vooral impliciete visies aanwezig die weinig in formele schoolafspraken zijn vastgelegd. Hierdoor blijven kansen liggen om de gezamenlijke doelgerichtheid en de continuïteit in de schoolwerking te verhogen. Hoewel de teamleden participeren in een aantal werkgroepen, focussen die vooral op praktische en organisatorische aspecten van de schoolwerking en minder op pedagogisch-didactische aspecten van schoolontwikkeling. De visie en de uitgangspunten van de leerplannen vormen in toenemende mate het referentiekader bij het optimaliseren van de onderwijspraktijk. Onder meer voor leren leren en sociale vaardigheden werkte het schoolteam een visie en leerlijn uit. Het team realiseert een positief, stimulerend schoolklimaat met veel aandacht voor het welbevinden van de kinderen en het personeel en met een open houding naar ouders.

- Besluitvorming** Het schoolteam beschikt over voldoende mogelijkheden voor interne communicatie en overleg. Zowel formeel als informeel overleg draagt ertoe bij dat alle teamleden nauw betrokken zijn bij de schoolwerking en de besluitvorming. De teamvergaderingen krijgen een doelgerichte invulling maar onderwerpen situeren zich, op het systematische zorgonderdeel na, vaak op praktisch-organisatorisch vlak en op het vlak van informatiedoorstroming, onder andere vanuit de werkgroepen. Een reflectie ten gronde van pedagogisch-didactische aspecten gebeurt veeleer op de pedagogische studiedagen. Overleg in deelteams of werkgroepen vormt mee de basis voor de besluitvorming. Het beleid streeft ernaar een consensus te bereiken. Op basis van de besluiten tot formele afspraken komen in functie van opvolging, gebeurt niet consequent.
- Kwaliteitszorg** Het schoolteam heeft aandacht voor interne kwaliteitszorg door de bevragingen die het organiseert bij ouders en leerlingen. Deze vormen de aanleiding tot bepaalde bijsturingen. De aandacht voor de analyse van outputgegevens is beperkt. De beschikbare evaluatiegegevens wendt het schoolteam niet systematisch aan met het oog op kwaliteitsverbetering. De mogelijkheid om op basis van de beschikbare informatie conclusies te trekken, schoolprioriteiten te bepalen en een beleidsplan aan te sturen, blijft onderbenut. Het schoolteam reflecteert wel tussentijds over verbeteracties, maar de vooropgestelde prioriteiten werkt het onvoldoende systematisch en doelgericht uit. Het proces om de eigen onderwijskwaliteit in kaart te brengen, te analyseren en bij te sturen, heeft nog heel wat groeikansen.
- Talenbeleid** Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen via verschillende toetsen en observaties en werkt hiervoor samen met externe ondersteuners. Het voorziet in een divers aantal acties en initiatieven zoals onder meer de taalinitiatie Frans die start in de kleuterschool. De leerkrachten zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen. In de meeste klassen is het klasmanagement erop gericht dat leerlingen met talige noden kansen krijgen om aan bod te komen tijdens het onderwijsleerproces. De klasleerkrachten zijn verantwoordelijk om maatregelen aan te reiken die inspelen op de talige onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze bieden hierbij taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen kansen geven om op talig vlak te ontwikkelen. De doelgerichtheid van die acties heeft nog groeikansen. De meeste leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Het schoolteam neemt verschillende initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een verstaanbare en laagdrempelige wijze te communiceren. Ook binnen de zorgwerking staat een heldere en zorgzame communicatie met de ouders centraal.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. De visie over de wijze waarop het schoolteam zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven, is niet geconcretiseerd in doelen op school-, klas- en leerlingniveau. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelen. De focus ligt in hoofdzaak op leerlingniveau. De schoolorganisatie zorgt er in beperkte mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. Het schoolteam heeft weinig zicht op de effecten van eventuele acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de zorgcoördinator. De vele wisselingen binnen het zorgteam leiden tot te weinig continuïteit en opbouw van expertise.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam creëert een kindgericht en positief pedagogisch school- en klasklimaat waarin de leerlingen zich veilig kunnen voelen.
- De kleuteronderwijzers bieden een doelgericht en rijk aanbod binnen de thematische werking.
- De kleuteronderwijzers hanteren een positieve en aanmoedigende onderwijsstijl waarbij de kleuters kansen krijgen om vanuit hun eigen beleving ervaringen op te doen, te leren en te ontwikkelen.
- De teamleden van de lagere afdeling maakten recent een inhaalbeweging voor het leergebied muzische vorming. Door middel van gevarieerde activiteiten krijgen de leerlingen ruime kansen om zich creatief en expressief te uiten.
- De onderwijzers hanteren in toenemende mate activerende werk- en organisatievormen die de actieve betrokkenheid van de leerlingen stimuleren en hen de gelegenheid geven om met elkaar problemen te onderzoeken en oplossingen te bedenken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam investeert in de leerbegeleiding op leerlingniveau.
- De teamleden zijn bereid zich op onderwijskundig vlak verder te professionaliseren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur investeert in een aangenaam en stimulerend leef- en leerklimaat.
- Het formeel en informeel overleg bevordert de groeiende samenwerking binnen het schoolteam.
- De directeur stimuleert de ontwikkelingsdynamiek binnen de school.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam kan investeren in een doordachte en brede evaluatiepraktijk die het onderwijsleerproces ondersteunt en de kwaliteitszorg bevordert op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau.
- Het team van de kleuterafdeling kan de evaluatiepraktijk optimaliseren door de observaties en evaluaties af te stemmen op de vooropgestelde doelen.
- Het team van de lagere afdeling kan andere evaluatievormen verkennen die toelaten om minder meetbare ontwikkelingsaspecten in kaart te brengen en zich hierbij laten inspireren door suggesties die het leerplan doet voor zowel proces- als productevaluatie.
- De onderwijzers kunnen aandacht besteden aan een doelgerichte graduele opbouw van het onderwijsaanbod voor de onderzochte leergebieden.
- De onderwijzers kunnen het functioneel gebruik van de leermiddelen en de didactische opbouw van het onderwijsleerproces van de onderzochte leergebieden beter op elkaar afstemmen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan de leerbegeleiding concretiseren vanuit duidelijke doelstellingen op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau.
- Het schoolteam kan investeren in de deskundigheidsbevordering en de continuïteit van het zorgteam.
- Een degelijke sterkte-zwakteanalyse kan leiden tot de detectie van de echte professionaliseringsnoden.
- Het schoolteam kan de opgebouwde deskundigheid doelgericht verankeren in de schoolwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een gefaseerde, strategische en doelgerichte beleidsplanning kan de schoolontwikkeling ondersteunen.
- Het algemeen beleid kan met uniforme afspraken en doelgerichte aansturing, opvolging, ondersteuning en coaching tot op de klasvloer de onderwijspraktijk optimaliseren en meer samenhang en gelijkgerichtheid realiseren.
- Het schoolteam kan op basis van leerplanstudie voor diverse aspecten van de schoolwerking een gedragen schooleigen visie ontwikkelen die de gezamenlijke doelgerichtheid bevordert.
- Het schoolteam kan de outputgegevens functioneler aanwenden als middel voor kwaliteitszorg.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Yvan AMEYE de inspecteur-verslaggever	Guy VERREZEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	